Հայ Ժողովրդի Պատմության Ուրվագծեր

Հայաստանը միջազգային պայմանագրերում

(Ուրվագծեր 19-20-րդ դդ.)

1- Հայաստանը եւ միջազգային պայմանագրերը

2- ՀՀ եւ Թուրքիայի երկու արձանագրությունները

3- Վերջին լուրերի ակնարկ

4- Հարցեր եւ տեսակետների քննարկում

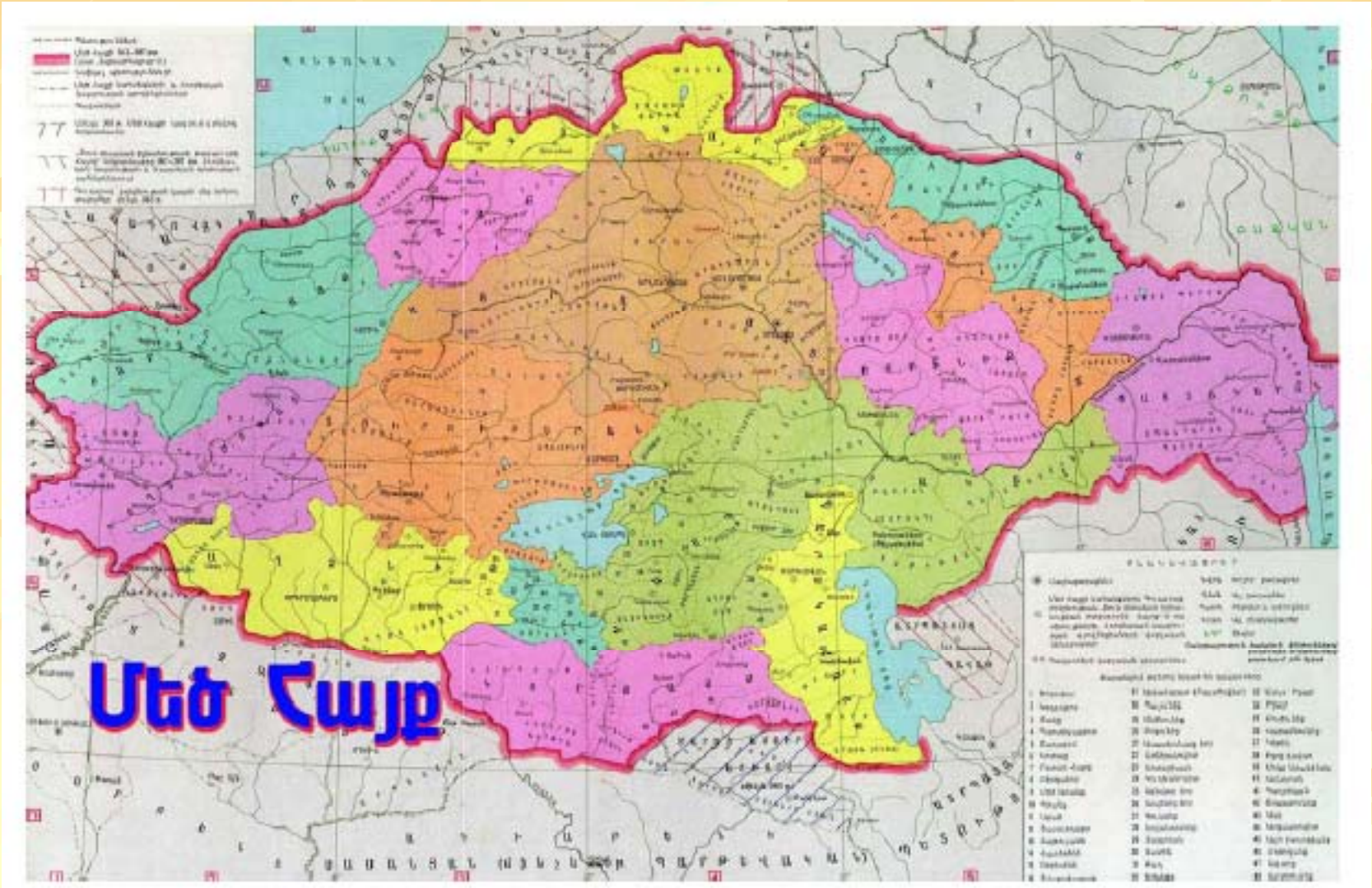
Մեծ Հայք

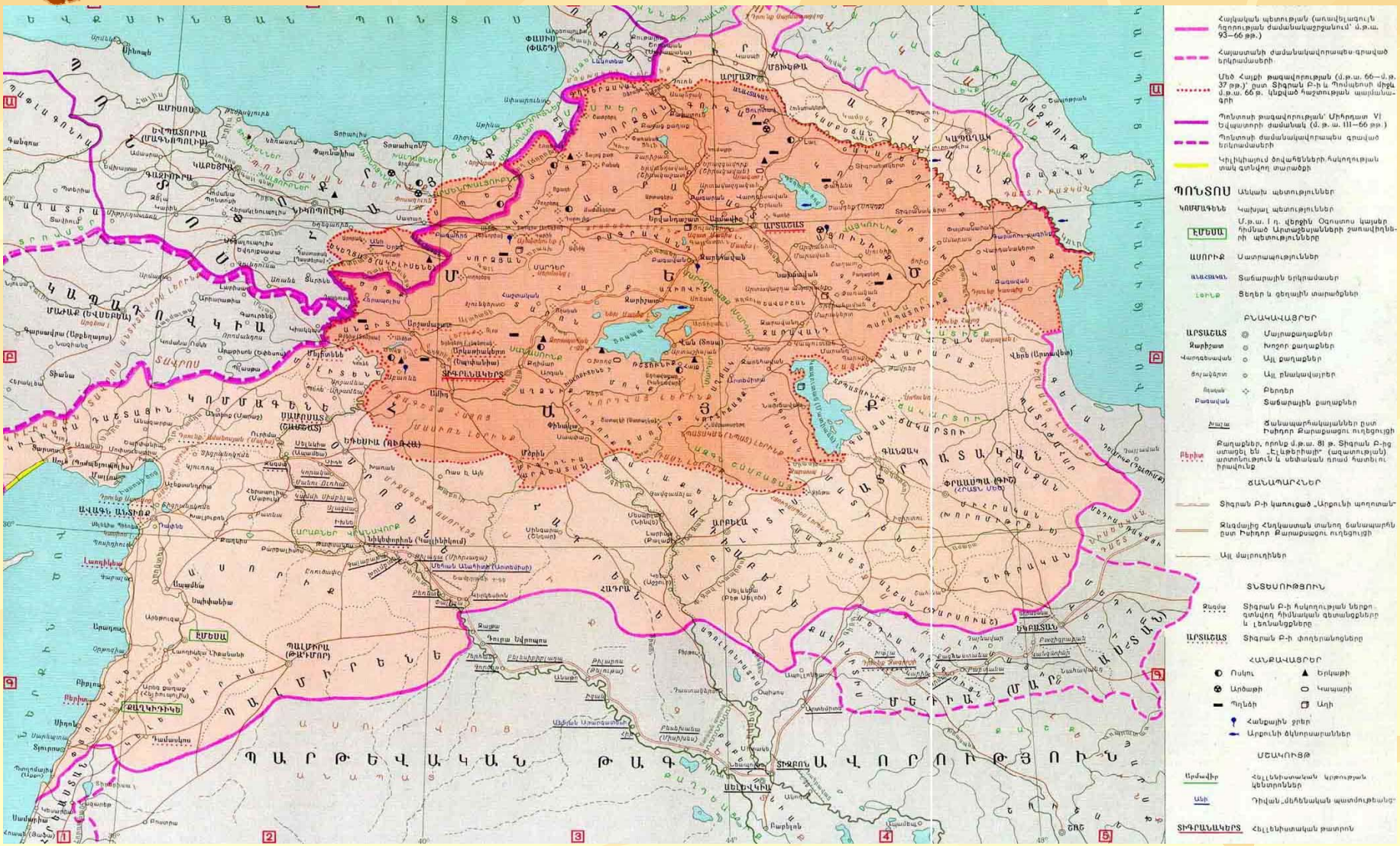
ՊՈՆՏՈՍ
ԿԱՊԱԴՈԿԻԱ
ՄԱՆՐԱ (ՆՎԱԾԵՔԻՆ)
ՍՄԻՐՆԱ
ՍԱՐԴԻՍ
ՓԻԼԱԴԵԼՓԻԱ
ԵՎՈՒՏՈՐԻԱ (ՄԱԳՆԻՍԻԱ)
ԿԱՐԹԱԳՈ
ՍԻՐԱԿՈՒՍԱՅ
ՀԻՊՈՆ
ՍԵԼԵՎԿԻԱ
ՊԱԼՄԻՐԱ (ԹԱԴՄՈՐ)
ՀԵՐՈԴՈՍ
ՀԱՄԱ
ՀՈՄՍ
ՊԱԼՄԻՐԱ
ՀԱՄԱՆ
ՀԱԼԱԲ
ՆԻՆԵՎԵ
ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԵՌՆԱՇԽԱՐՀ
ՄԵԾ ՀԱՅՔ
ՊԱՐԹԵՎԱԿԱՆ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՄԵԴԻԱ
ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ՄԵԾ ՀԱՅՔ
ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ՄԵԾ ՀԱՅՔ
ՊՈՆՏՈՍԻ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ՄԱՍԻՆ
ՊՈՆՏՈՍ
ԱՆԿԱԽ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
ԿԱՊՄՎԱԾՆԵՐ
ԿԱԽՎԱԾ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
ԷՊԵՍՈՍ
Մ.Թ.ա. I դ. վերջին Օգոստոս կայսեր հիմնած Արտաքաղաքների շարավիղների պետությունները
ԱՍՊՐԻԶ
ՍԱՏՐԱՊԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
ՏԵՂԵՐ և ԳԵՂԱՅԻՆ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐ
ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐ
ԱՐՏԱՇԱՏ
ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔՆԵՐ
ՀՈՂԵՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐ
ԱՅԼ ՔԱՂԱՔՆԵՐ
ԱՅԼ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐ
ՔԱՂԱՔՆԵՐ
ՏԱՃԱՐԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔՆԵՐ
ՃԱՆԱՊԱՐՀԱԿԱՅԱՆՆԵՐ ԸՍՏ ԻՏԻԴՈՐ ՔԱՐՔԱՔՈՒԳՈՒ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑԻ
ՔԱՂԱՔՆԵՐ, ՈՐՈՆՔ Մ.Թ.Ա. 81 Թ. ՏԻԳՐԱՆ Բ-ԻՑ ՍՏԱՑԵԼ ԵՆ «ԷԼԼԵՔԵՐԻԱՅԻ» (ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ) ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆ և ՍԵՓԱԿԱՆ ԴՐԱՄ ՀԱՏԵԼՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔ
ՃԱՆԱՊԱՐՀՆԵՐ
ՏԻԳՐԱՆ Բ-Ի ԿԱՌՈՒՑԱԾ «ԱՐՔՈՒՆԻ ԱՌՈՒՆԱՏ»
ՋԱՆԳԱՀԱՅԿԱՍՏԱՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԵՌՆԱՇԽԱՐՀ
ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ
ՏԻԳՐԱՆ Բ-Ի ՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ՆԵՐՔՈ ԳՈՒՆԱՎՈՐ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՕՋԱԽՆԵՐԸ և ԼԵՌՆԱԳՈՐԾԵՐԸ
ՀԱՆՔԱՎԱՅՐԵՐ
ՈՍԿՈՒ
ԵՐԿԱԹԻ
ԱՐԾԱԹԻ
ԿԱՊԱՐԻ
ՊՂՆՁԻ
ԱՂԻ
ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՓՈՐ
ԱՐՔՈՒՆԻ ՃԱԿՈՐԱԲԱՆՆԵՐ
ՄՇԱԿՈՒՅԹ
ՀՂԼԵՆԻԱՏԱԿԱՆ ԿՐՈՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆՆԵՐԸ
ԴԻՎԱՆ-ՎՃԻՌՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ
ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏ
ՀՂԼԵՆԻԱՏԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

1- Հայաստանը եւ միջազգային պայմանագրերը

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1 Պայմանագիր, կնքված Գյուլիստանում 1813 թվականի հոկտեմբերի 12-ին
2 Պայմանագիր, կնքված Թուրքմենչայում1828 թվականի փետրվարի 10-ին
3 Պայմանագիր, կնքված Ադրիանապոլսում 1829 թվականի սեպտեմբերի 2-ին
4 Պայմանագիր, կնքված Փարիզում, 1856 թ. մարտի 30-ին
5 Սան-Ստեֆանոյի նախնական հաշտության պայմանագիր. 3 մարտի, 1878թ.
6 Համաձայնագիր Ռուսաստանի և Մեծ Բրիտանիայի միջև Սան-Ստեֆանոյի պայմանագիր փոփոխելու մասին. 30 մայիսի, 1878թ.
7 Պաշտպանողական դաշնակցություն Անգլիայի և Թուրքիայի միջև 4 հունիսի, 1878թ.
8 Բեռլինի պայմանագիրը. 13 հուլիսի, 1878թ.
9 Հաշտության պայմանագիր, ստորագրված Բրեստ-Լիտովսկում մի կողմից Ռուսաստանի մյուս կողմից՝ Գերմանիայի, Ավստրո-Հունգարիայի, Բուլղարիայի և Թուրքիայի միջև 3 մարտի, 1918թ.
10 Մի կողմից Ռուսաստանի և մյուս կողմից Գերմանիայի, Ավստրո-Հունգարիայի, Բուլղարիայի և Թուրքիայի միջև կնքված հաշտության պայմանագրին հարակից ռուս-թուրքական լրացուցիչ պայմանագիր. 3 մարտի, 1918թ.

11. Հաշտության և բարեկամության պայմանագիր օսմանյան կայսերական կառավարության և Հայաստանի Հանրապետության միջև, Բաթումի, 4 հունիսի, 1918թ.
12. Սևրի հաշտության պայմանագիրը, 10 օգոստոսի, 1920թ.
13. Հայաստանի Հանրապետության և Թուրքիայի միջև Ալեքսանդրապոլում կնքված պայմանագիրը. 2 դեկտեմբերի, 1920թ
14. Համաձայնագիր Ռ.Ս.Ֆ.Ս.Հ. լիազոր ներկայացուցչության և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության միջև, 2 դեկտեմբերի, 1920թ.
15. Պայմանագիր Ռուսաստանի և Թուրքիայի միջև, Մոսկվա, 16 մարտի, 1921թ.
16. Հայկական ՍՍՀ-ի, Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի ու Վրացական ՍՍՀ-ի միջև՝ մի կողմից և Թուրքիայի միջև՝ մյուս կողմից, ՌՍՖՍՀ.-ի մասնակցությամբ Կարսում կնքված բարեկամության պայմանագիրը. 13 հոկտեմբերի, 1921թ.

Բաթումի պայմանագիրը

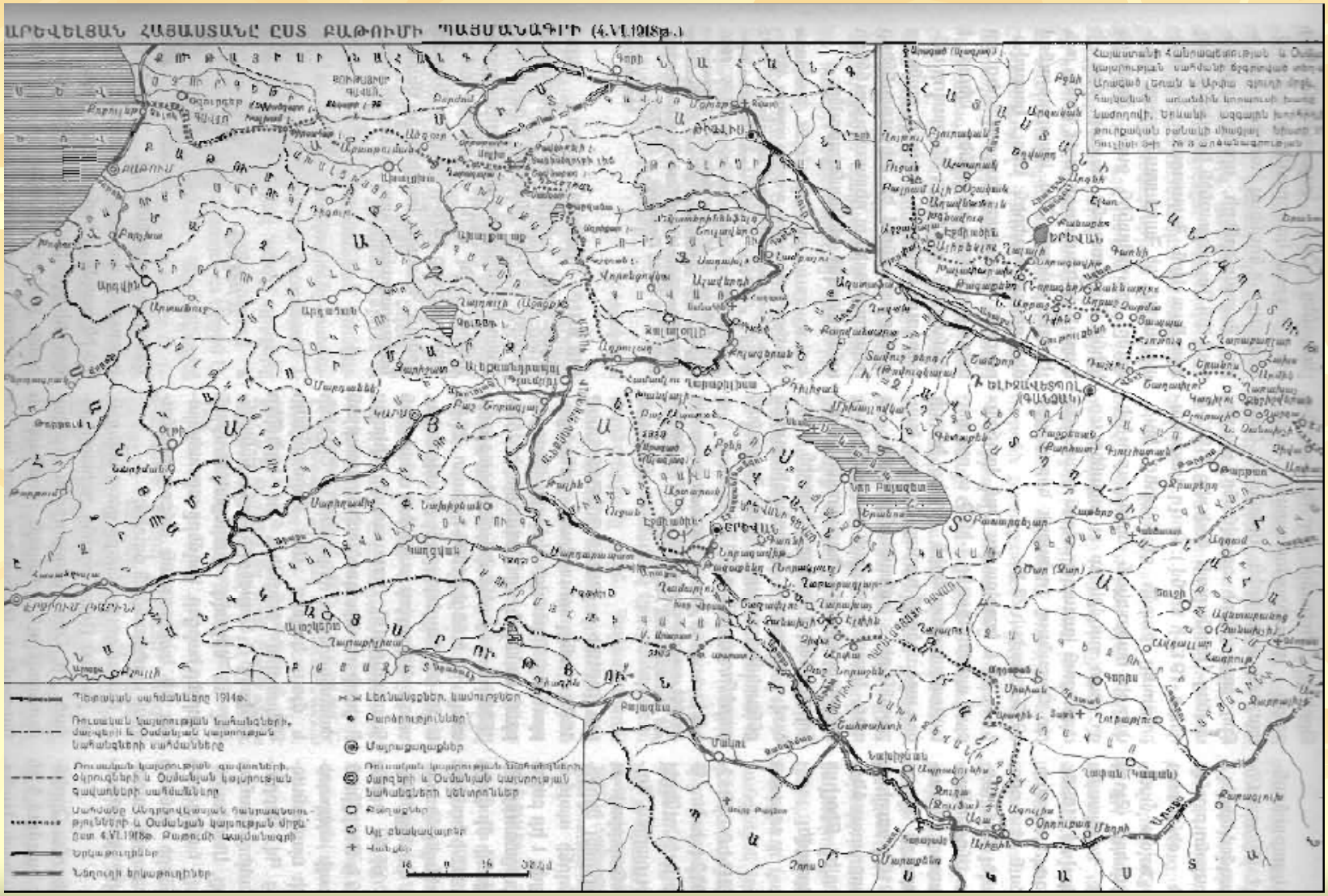

Սեւրի պայմանագիրը

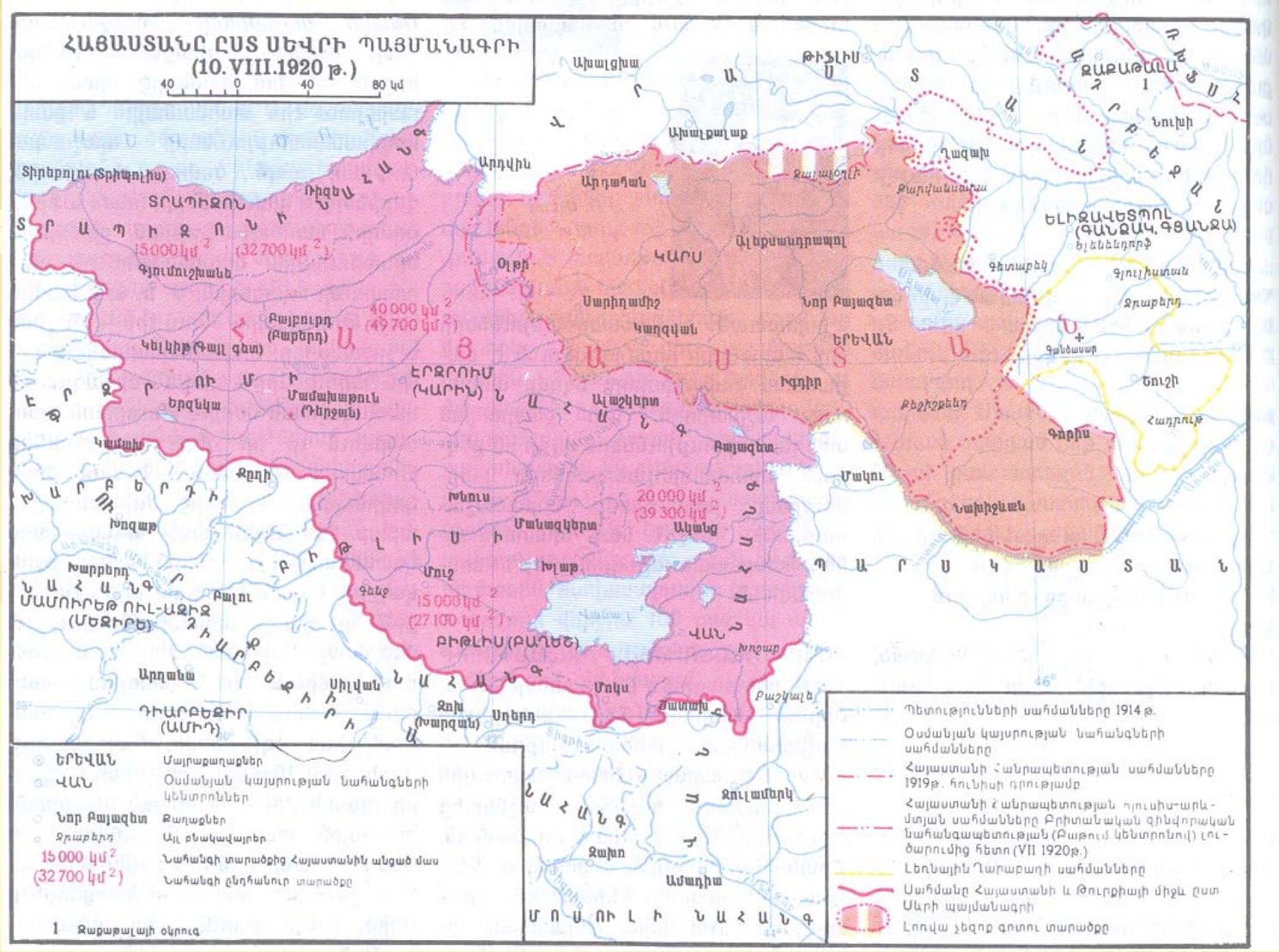

Սեւրի պայմանագիրը

Map showing the boundaries of Armenia as awarded by PRESIDENT WILSON.

Map compiled under the direction of Major Lawrence Martin, General Staff, U. S. Army, by the topographic branch U. S. Geological Survey, in cooperation with the Department of State, from field observations by the Harbord Mission and from maps of the Turkish General Staff, scale 1:200,000, German maps prepared during the war, scale 1:400,000, and British maps of Persian and Transcaucasian territory, scale 1:1,000,000

Woodrow Wilson

Ալեքսանդրապոլի պայմանագիրը

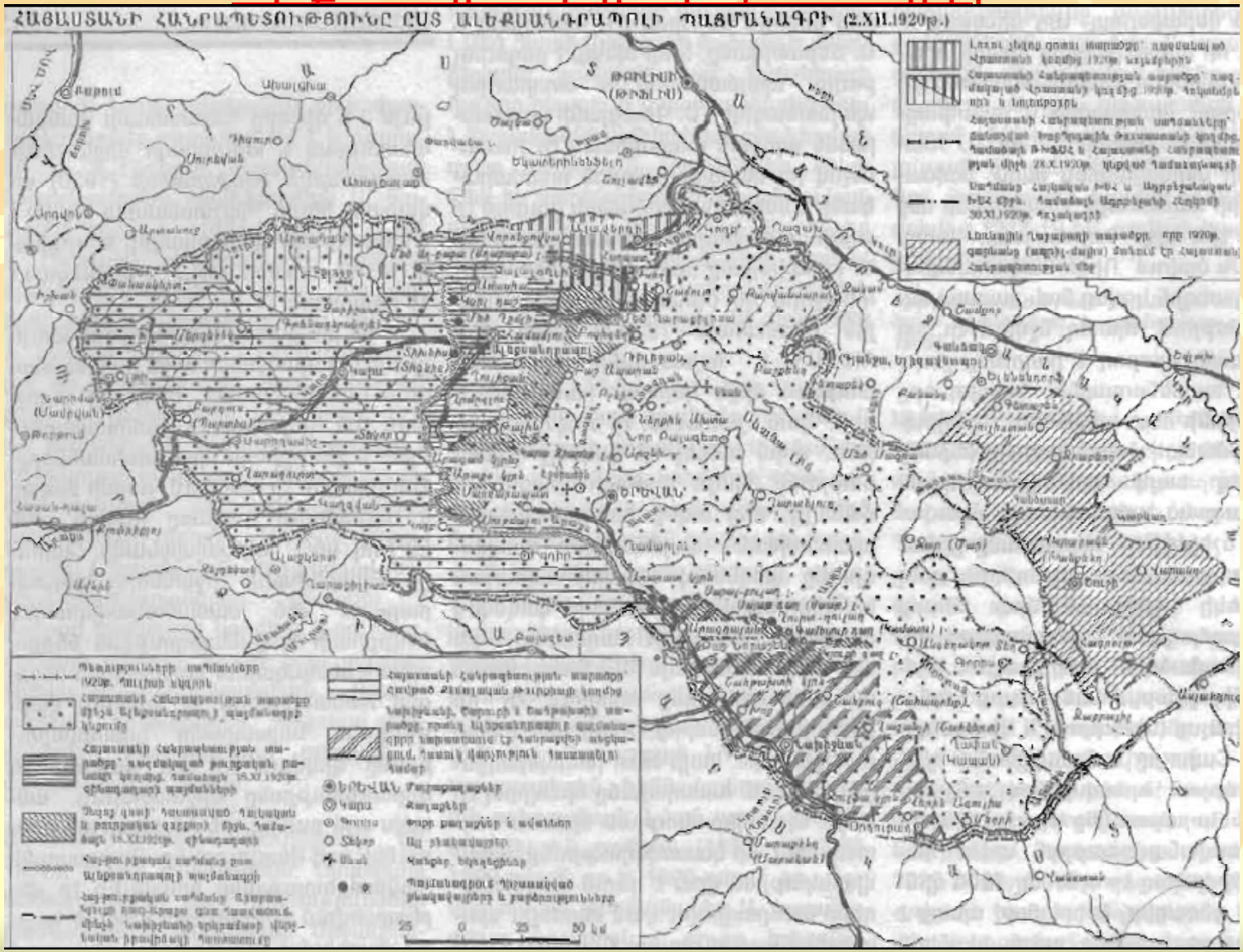

Մոսկվայի պայմանագիրը Լեզքանի պայմանագիրը

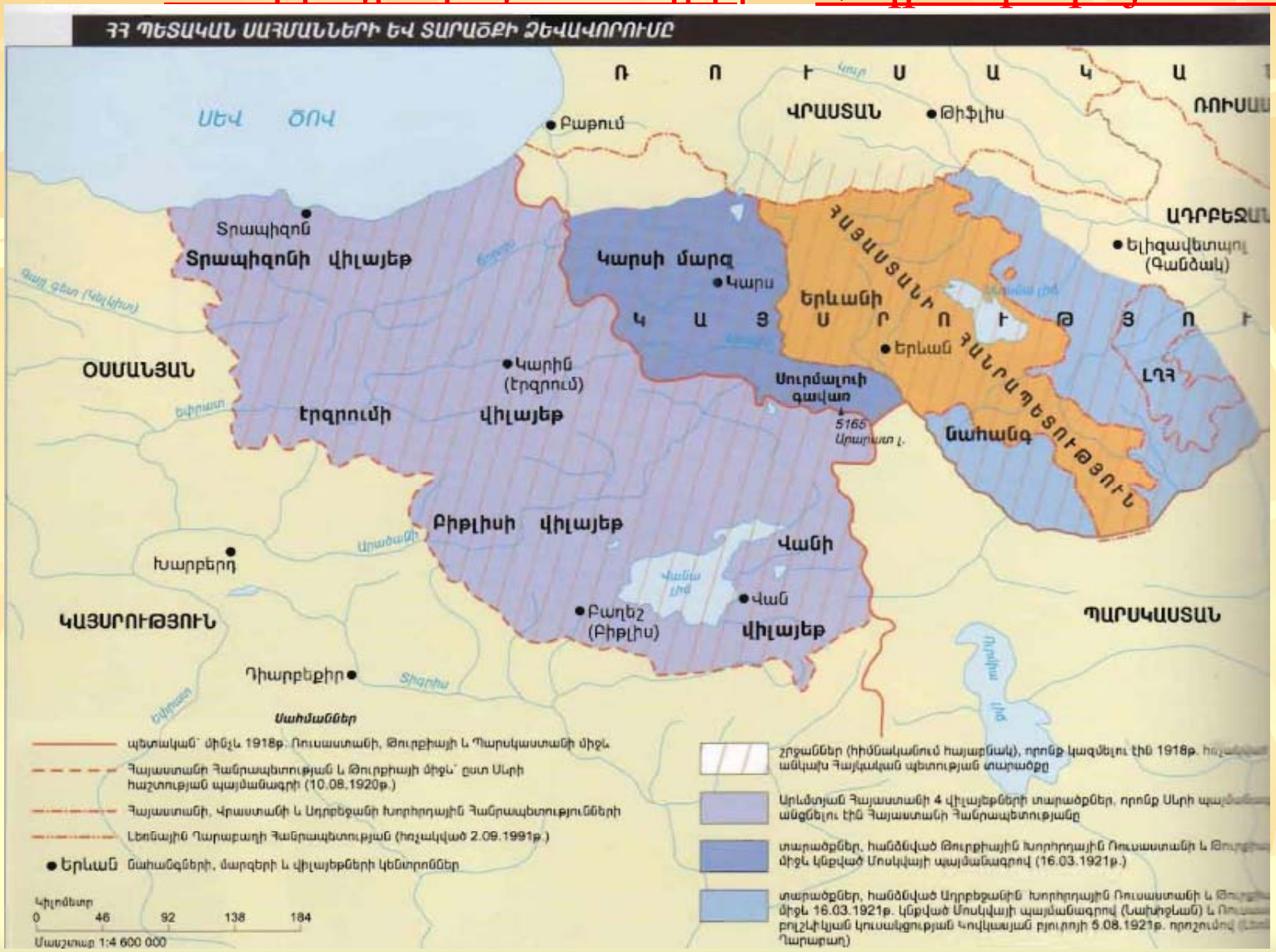

Կարսի պայմանագիրը

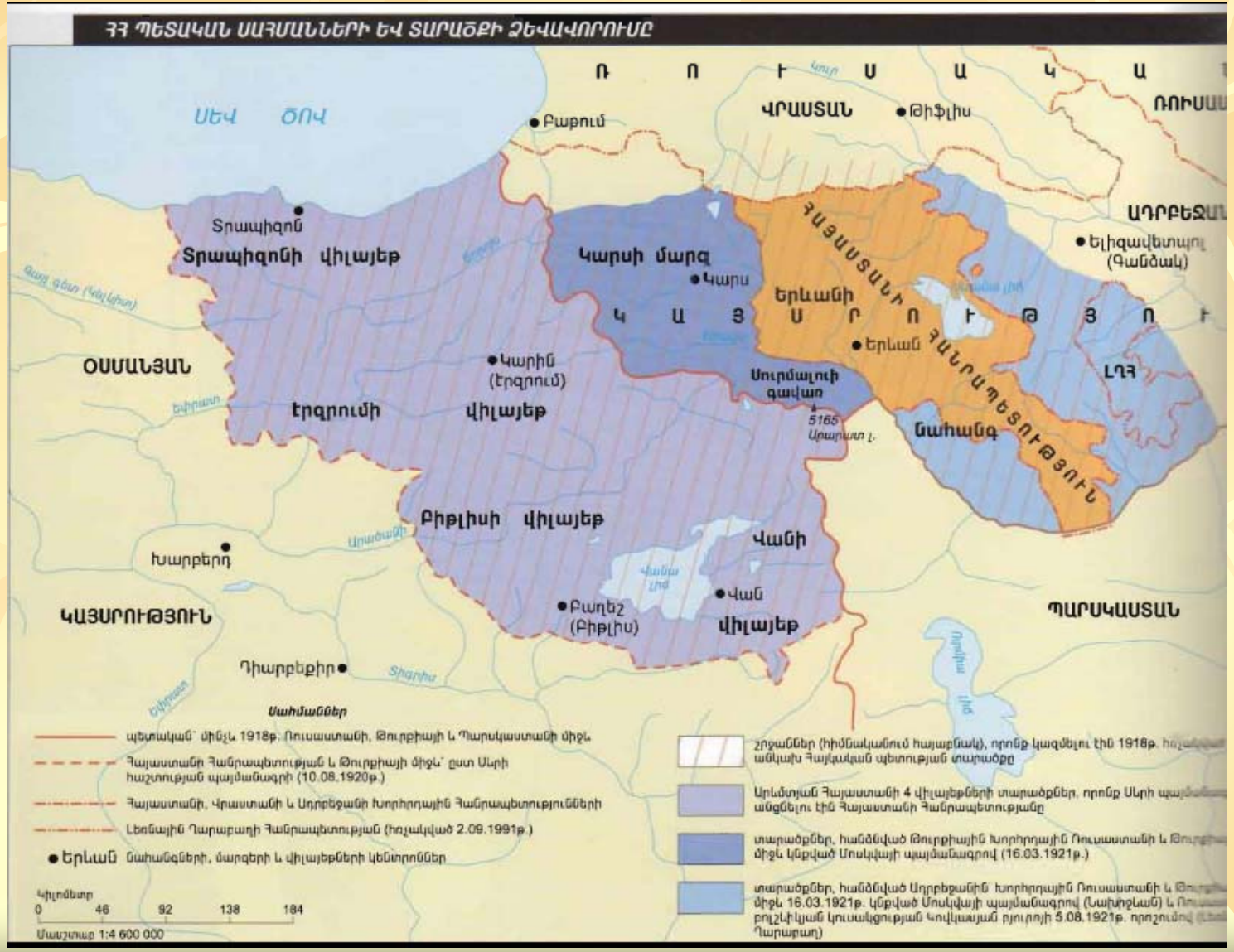

ՀԱՅԵՐԻ ՄԵԾ ԵՂԵՌՆԸ 1915 - 1922 ԹԹ.

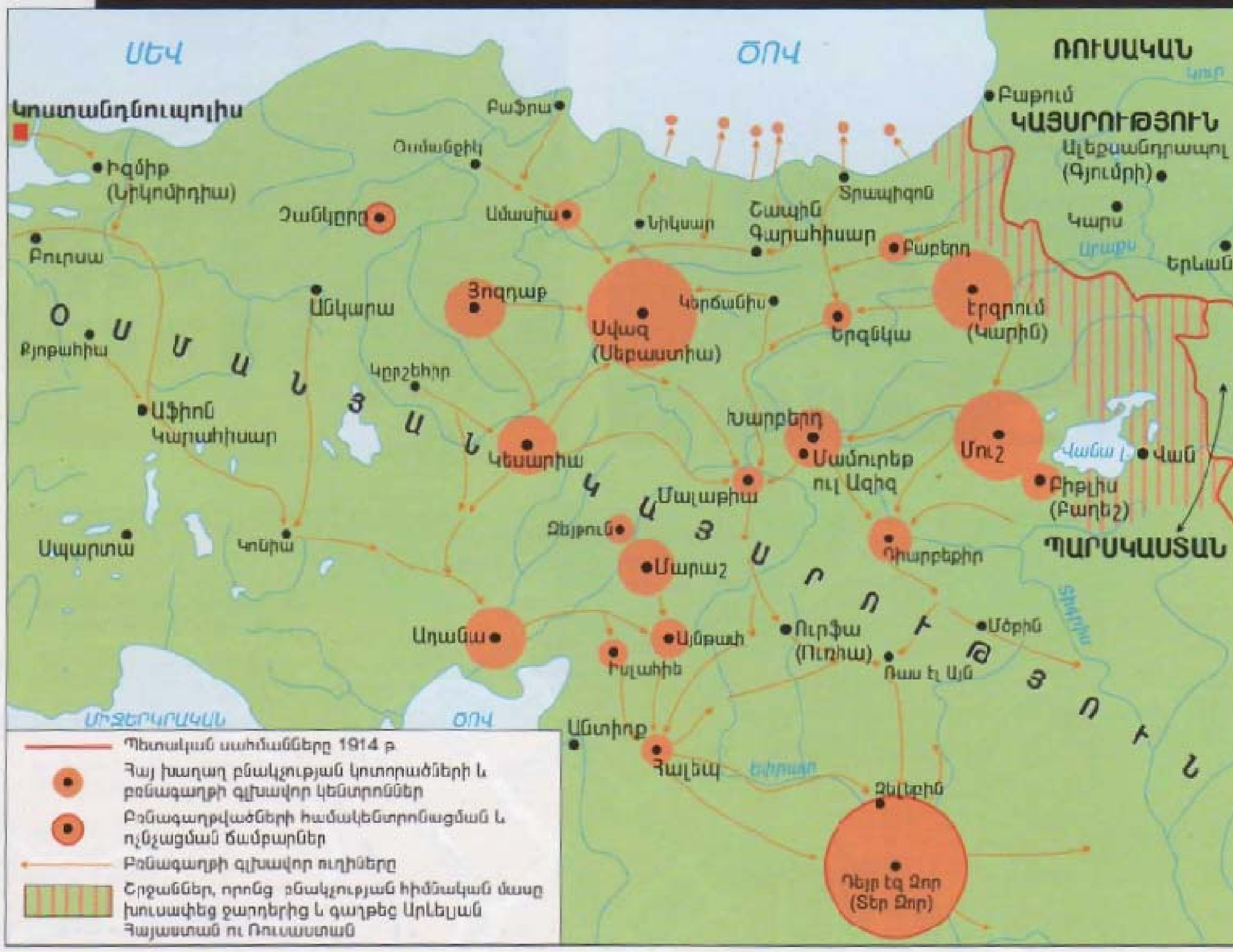

Ներկայումս հայերի թիվը մոտավոր հաշվ
գերազանցում է 8 մլն, որի կեսից ավելին
է իր պատմական հայրենիքից դուրս, աշ
տարանյալ երկրներում կազմելով հ
սփյուռքը:
Հայ բնակչության բռնագաղթը նոր ծ
ընդունեց 20-րդ դ. սկզբին, երբ Օսմանյ
րությունում պետական մակարդակով մ
իրականացվեց 20-րդ դ. առաջին ցեղաս
յերի Մեծ եղեռնը: Արևմտյան Հայաստան
իր արմատական բնակչությունից, 1,5
զոհվեցին, 1 մլն-ը բռնի վտարվեցին հայ
ավելացնելով արտասահմանյան հայութ
ընդարձակելով սփյուռքի աշխարհա
սահմանները:
Սփյուռքի պահպանման, համախմբ
հզորացման համար նպաստավոր իրադ
ստեղծվել այժմ, երբ վերականգնվել է
միջազգայնորեն ճանաչված ինք
պետությունը, երբ հռչակվել է «Մեկ հայր
ազգ» կարգախոսը, երբ հայությա
հատվածները՝ հայրենաբնակ և Սփյուռքի
են գալիս որպես մեկ միասնակա
Ամրապնդվում է առանձին պետութ
ներսում հայկական համայնքների միասն
Ստեղծվում են միասնական կառույցնե
միավորում են նույն պետությունու
հայկական համայնքների ազգային-մշակ
եկեղեցական, կրթական գործուներ
Հայությունը որպես մեկ միասնությու
երկրներում աստիճանաբար վերածվու
տնտեսական ու քաղաքական գ
Հատկապես առանձնանում են Ռուսա
Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների, Վրա
Ֆրանսիայի, Լիբանանի, Իրանի, Կա
Արգենտինայի հայկական համայնքները:

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՓՅՈՒՌՔԸ
ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ՍԱՌՈՒՑՅԱՆ ՕՎԿԻԱՆՈՍ
Ամերիկա
Ռուսաստան
Ուկրաինա
Ֆրանսիա
ԱՄՆ
Սիրիա
Լիբանան
Եգիպտոս
Իրան
Իրաք
Հնդկաստան
Ավստրալիա
Կանադա
Բուլղարիա
Հունաստան
Արգենտինա
Ուրուգվայ
ԽԱՂԱՂ ՕՎԿԻԱՆՈՍ
ԱՏԼԱՆՏՅԱՆ ՕՎԿԻԱՆՈՍ
ՀՆԴԿԱԿԱՆ ՕՎԿԻԱՆՈՍ
Հայերի թվաքանակը ըստ աշխարհի երկրների (հազ. մարդ)
1 500 -ից ավելի
1 000 - 1 500
400 - 500
100 - 200
50 - 100
10 - 50
1 - 10
ԱՆՎԱՆՈՒՄՆԵՐԻ ԿՐՃԱԳՐՈՒՄՆԵՐԸ
Ա - Արաբական Միացյալ Էմիրություններ
Ավ - Ավստրիա
Ը - Բելառուս
Բլ - Բելգիա
Է - Էստոնիա
Ի - Իսրայել
Իտ - Իտալիա
Լ - Լիբանան
Լատ - Լատվիա
Կ - Կիպրոս
Ֆ - Ֆրանսիա
Հր - Հորդանան
Ղ - Ղազախստան
Մ - Մոլդովա
Ն - Նիդերլանդներ
Շ - Շվեյցարիա
Ս - Սլովակիա
Տ - Տաջիկստան

2- ՀՀ եւ Թուրքիայի սահմանները բացելու եւ դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատելու մասին երկու արձանագրությունները

Արձանագրություններ

3- Տեսակետներ եւ վերջին լուրերի ակնարկ

Ս. Սարգսյան.

Թուրքիայի հետ ձեռք բերված պայմանավորվածությունները չեն պարունակում Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության խաղաղ կարգավորման հետ կապված որեւէ նախապայման»

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ:ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսյանը ելույթ է ունեցել ԱԳՆ կենտրոնական ապարատի եւ Հայաստանի դիվանագիտական ներկայացուցչությունների ու հյուպատոսական հիմնարկների ղեկավարների հավաքին:

AZG Armenian Daily #157, 03/09/2009

ԵՋԱՆ ՏԱԿ ՀՈՐԹ ՊԵՏՔ ՉԷ ՓՆՏՐԵԼ

Ըստ արտգործնախարար Է.Նալբանդյանի

Այս միտքը երեկ Հայաստանի արտգործնախարար **Էդվարդ Նալբանդյանը** հնչեցրեց իր ասուլիսում՝ պատասխանելով Կարսի պայմանագրով Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունները զարգացնելու վերաբերյալ Երեւանի պատրաստ լինելու մասին հարցին. Փաստաթղթերում շատ պարզ ասված է, որ կողմերը հարգում են միջազգային պայմանագրերով ամրագրված միջազգային իրավունքի նորմերը եւ սկզբունքները: Կարսի պայմանագրի մասին որեւէ հիշատակում չկա, եւՓնտրել, շատ ներողություն, եզի տակ հորթ, պետք չէ»:

ՀԱՅԿ ԲԱՂԱԼՅԱՆ «ՓՈՍՏԱԼՈՒՐ» ՀՅՈՒՍԸ ՊԱՐՏԱԴԻՐ Է

Համաշխարհային մամուլն անդրադարձել է Թուրքիայի եւ Հայաստանի միջեւ նախաստորագրված արձանագրություններին

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՍԵՊՏԵՄ´ԵՐԻ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: NEW YORK TIMES. §Հարյուրամյա թշնամությունից հետո, աշխարհի ամենաերկարատեւ եւ ցավալի միջազգային վե×երից մեկը՝ Թուրքիան եւ Հայաստանը համաձայնության են եկել դիվանագիտական հարաբերություններ ստեղծելու հարցում»:

TIMES. §´անակցությունները դեռեւս կանգնած են սպառնալիքների առաջ. Հայոց ցեղասպանության միջազգային ×անաչման խնդիրը դիմադրության է արժանանում թուրքական ընդդիմության կողմից: Հայաստանի հետ դիվանագիտական հարաբերությունների ստեղծումը կմեծացնի Թուրքիայի Եվրամիությանն անդամակցության հնարավորությունը»:

TRIBUNE DE GENEVE. §Հայաստանի եւ Թուրքիայի՝ դիվանագիտական հարաբերություններ ստեղծելու եւ սահմանները բացելու հարցում ձեռք բերած համաձայնությունը տասնյակ տարիներ շարունակվող անվստահության եւ ÷ոխադարձ մեղադրանքներից հետո երկու հարեւաններին հաշտեցնելուն ուղղված կարեւոր քայլ է»:

WALL STREET JOURNAL. §Հայաստանն ու Թուրքիան Օսմանյան կայսրության շրջանում հայերի կոտորածների պատ×առով թշնամանալուց հետո, համաձայնության են եկել դիվանագիտական կապեր ստեղծելու եւ ÷ակ սահմանները բացելու հարցերում»:

BBC. §Տասնյակ տարիներ տեւած անվստահությունից հետո Հայաստանն ու Թուրքիան մերձենում են»:

NOVOSTI. §Հայաստանն ու Թուրքիան համաձայնվել են հարաբերություններ ստեղծել Շվեյցարիայի միջնորդությամբ»:

EURONEWS. §Թշնամի հարեւանների միջեւ հարաբերությունները գնում են լավացման»:

DEUTSCHE WELLE. §Անկարան անակնկալ քայլեր է կատարում Հայաստանի նախագահ Սեժ Սարգսյանի՝ Թուրքիայում ֆուտբոլ դիտելու համար»:

LE MONDE. §Թուրքիան եւ Հայաստանը կանգնած են դիվանագիտական հարաբերություններ ստեղծելու ×անապարհին»:

§Ամերիկայի ձայն». §Հարաբերությունները նորմալացնելու նպատակով Թուրքիան եւ Հայաստանը ներքին քաղաքական խորհրդակցությունների գործընթաց են սկսել»:

Եվրախորհրդի Նախարարների կոմիտեի նախագահը ողջունել է Հայաստանի եւ Թուրքիայի իշխանությունների որոշումը ՍՏՐԱՍ՛ՈՒՐԳ, 2 ՍԵՊՏԵՄ՛ԵՐԻ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Իտալիան ողջունում է Հայաստանի իշխանությունների վարքագիծն ու պատրաստակամությունը՝ ապահովել ԼՂ հակամարտության խաղաղ կարգավորում
ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՍԵՊՏԵՄ՛ԵՐԻ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ:

Մոսկվան ողջունում է դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատելու գործընթաց սկսելու Հայաստանի եւ Թուրքիայի պատրաստակամությունը
ՄՈՍԿՎԱ, 2 ՍԵՊՏԵՄ՛ԵՐԻ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Խավիեր Սոլանան ողջունել է Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ ձեռք բերված համաձայնությունը ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՍԵՊՏԵՄ՛ԵՐԻ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Խավիեր Սոլանան ողջունել է Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ ձեռք բերված համաձայնությունը ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՍԵՊՏԵՄ՛ԵՐԻ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Ֆրանսիան ողջունում է Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ հարաբերությունների կարգավորմանն ուղղված քայլերը ՓԱՐԻԶ, 1 ՍԵՊՏԵՄ՛ԵՐԻ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ԱՄՆ-ի պետդեպարտամենտը ողջունել է Թուրքիայի եւՀայաստանի մերձեցումը
ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 1 ՍԵՊՏԵՄ՛ԵՐԻ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՈՂԲՈՒՄ ԵՄ ՔԵԶ ՀԱՅՈՑ ԱՇԽ
3 - 0 ՅՕԳՈՒՏ ԹՈՒՐՔԻԱՅԻ

Արա Պապեան*

Մինչեւ հիմա մենք ասում էինք եւ մեզ ասում էին, որ Թուրքիոյ հետ յարաբերութիւնները հաստատուելու են առանց նախապայմանների:

Շատերն հաւատում էին դրան: Հաւատում էին, գուցէ նաեւ այն պատճառով, որ հակառակը պատկերացնել հնարաւոր չէր: Հակառակը պարզապէս կ'ինքնաստազրկէր հայոց պետականութիւնը, հակառակը պարզապէս արիւնը ջուր կը դարձնէր, իսկ երկիրը՝ տնամերձ: Այսօր կարող ենք արձանագրել, որ իրողութիւնն աւելի սարսափելի է, քան՝ վատագոյն կանխատեսումները: Առկայ արձանագրութիւններով Հայաստանի Հանրապետութեան իշխանութիւններին առաջարկում է ընդունել Թուրքիայի 3 նախապայմանները:

Թուրքիայի առաջին նախապայմանը մեր իրաւունքների ուրացումն է եւ Թուրքիայի նկատմամբ տարածքային պահանջներից հրաժարումը, այսինքն՝ առկայ սահմանների ճանաչումը: «Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Թուրքիայի Հանրապետութեան միջեւ դիւանագիտական յարաբերութիւններ հաստատելու մասին» արձանագրութեան չորրորդ կէտը բաւարարում է Թուրքիայի այս պահանջը:

Թուրքիայի երկրորդ նախապայմանը Լեռնային Ղարաբաղը Ազրպէյճանի կազմում թողնելն է, այսինքն ԼՂՀի հարցի լուծումն է միմիայն տարածքային ամբողջականութեան սկզբունքի հիման վրայ: Նոյն արձանագրութիւնը բաւարարում է նաեւ այս պայմանը, քանի որ երկրորդ կէտը վերահաստատելով այն սկզբունքները, որոնց հիման վրայ կառուցուած են պետութիւնների յարաբերութիւնները, լուծեան է մատնում ժողովուրդների ինքնորոշման իրաւունքը:

Թուրքիայի երրորդ նախապայմանը Ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչման գործընթացից հրաժարումն է: Այս նախապայմանը եւս բաւարարւել է: «Երկկողմ յարաբերութիւնների զարգացման մասին» արձանագրութիւնը ստեղծուելիք ենթայանձնաժողովների թիւում նշուած է նաեւ «պատմական հարթութեամբ զբաղուող ենթայանձնաժողովը», որը պէտք է զբաղուի նաեւ «երկու ժողովուրդների միջեւ գոյութիւն ունեցող խնդիրների յստակեցմամբ»: Իսկ ո՞ր հարցն է ամէնից խնդրայարոյցը, որը կարիք ունի յստակեցման: Ի հարկէ, դա Հայոց Ցեղասպանութեան հարցն է:

Ակնյայտ է, որ եթէ Հայաստանն ընդունի առաջարկուող արձանագրութիւնները, ապա Թուրքիան ամբողջովին կը ստանայ այն, ինչին ձգտում էր: Իսկ ի՞նչ ենք ստանալու մենք: Մի՞թէ այնքան կարծատես կը լինենք, որ կ'օրինականացնենք Հայաստանի Հանրապետութեան տարածքների բռնազաւթումն ու մեր ազգային գոյքի բռնատիրումը Թուրքիայի

ՀԱՋԱՐԱՒՈՐ ՀԱՅԵՐ ՄԱՄՆԱԿՑԵՑԱՆ ՀԱՄԱԳԱՂՈՒԹԱՅԻՆ ՀԱՒԱՔԻՆ՝ ԲՈՂՈՔԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԴԷՄ

Անցեալ Կիրակի, Սեպտեմբեր 27-ին, Կլենտէյլի «Փելանքոնի Փարք»-ին մէջ տեղի ունեցաւ համագաղութային հաւաք, մասնակցութեամբ չուրջ տասը հազար հայորդիներու: Հաւաքի նպատակն էր Հարաւային Գալիֆորնիոյ Հայութեան բողոքն արտայայտել Հայ-թրքական արձանագրութեանց դէմ, պահանջելով յառաջիկայ չարթուան ընթացքին տեղի ունենալիք մի'պետական ստորագրութեանց դադարեցումը:

Սոյն հաւաքը կազմակերպուած էր Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան, Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան, Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան եւ Միացեալ Հայ Երիտասարդներու Կազմակերպութեան կողմէ:

Հանդիսավարները Մելինա Մայիլեան (հայերէն) եւ Գասպար Ճիւէլէկեան (անգլերէն) իրենց բացման խօսքին մէջ դատապարտեցին նախածրագրուած Արձանագրութիւնը եւ պահանջեցին Հայաստանի կառավարութենէն յարգել հայ ժողովուրդի ու յատկապէս Սփիւռքի հայութեան կարծիքը, ինչպէս նաեւ Ղարաբաղի հարցի կապակցութեամբ մնալ անդիջող: Բացման խօսքերէն ետք ունկնդրուեցան ԱՄՆ-ի եւ Հայաստանի օրհներգները (կարինէ Օճախեանի կատարմամբ):

Ալջազիրայի լրատվությունը

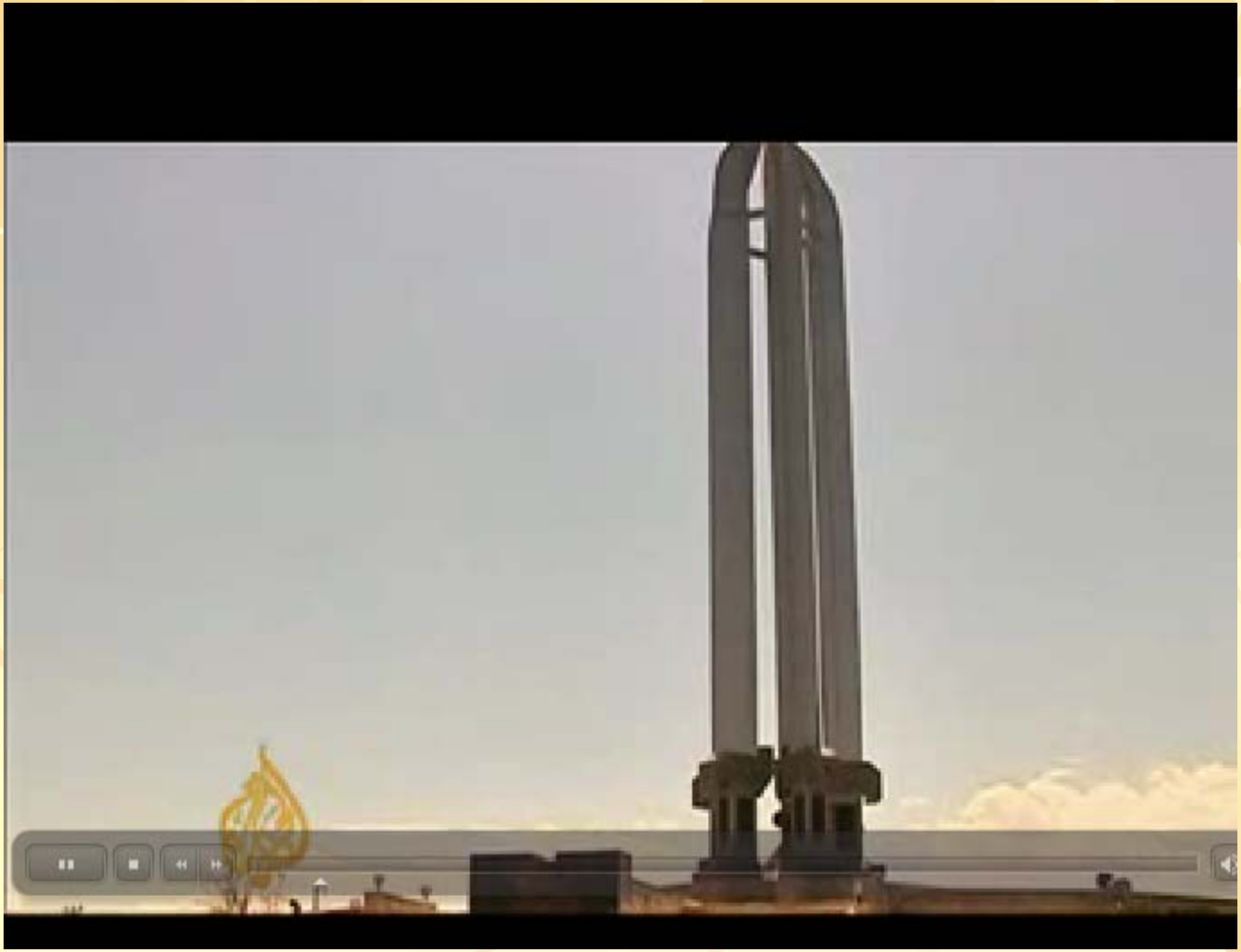

ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ՀԱՒԱՔ
ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ԹՈՒՐՔԻԱ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐ (Protocol)
Կիրակի, 11 Հոկտեմբեր 2009
կ.ե. ժամը 2:00-ին
Նոր Հայ Հորիզոն Հեռատեսիլ
ԿԼՈՐ ՍԵՂԱՆ - ԱՍՈՒԼԻՍ
Նիւթ՝
ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ԹՈՒՐՔԻԱ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐ
Շաբաթ 10 Հոկտեմբեր 2009

11 ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԴԱՏԱՊԱՐՏԵԼ ԵՆ ՀԱՅ-ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

“Ժողովրդական”, Հայաստանի ռամկավար ազատական, “Նոր ժամանակներ”, “Ժառանգություն”, “Գոյամարտ”, Մայր հայրենիք, Հայաստանի աշխատավորական սոցիալիստական կուսակցություն, “Միավորված հայեր”, “Ազգային միասնության ուխտ”, Հայաստանի դեմոկրատական կուսակցությունները Հ. Յ. Դաշնակցության նախաձեռնությամբ միավորվել եւ երեկ հանդես են եկել համատեղ հայտարարությամբ:

11 կուսակցությունները դատապարտել են հայ-թուրքական արձանագրությունների բովանդակությունը եւ հայտարարել, որ պետք է համատեղ պայքարեն այդ արձանագրությունների ստորագրությունը կանխելու համար:

Սեպտեմբերի 23-ին, Թեհրանի Իրանահայ ազգային եւ մշակութային միության (ԻԱՄՄ) կենտրոնատեղիում կայացաւ «Օգոստոսի 31-ին նախաստորագրված Հայաստան-Թուրքիա արձանագրությունների համայնքային քննարկումը», որտեղ ներկա էին ԹՀԹ առաջնորդ Տ. Սեպուհ արք. Սարգսյանը, ՀՀ դեսպանության ներկայացուցիչ Սուրեն Գասպարյանը, ԹՀԹ Պատգամավորական ժողովի եւ Թեմական խորհրդի անդամներ, թեհրանահայ մամուլի – միությունների պատասխանատուներ:

Քննարկումն սկսվեց ԻԱՄՄ նախագահ Անդրանիկ Սիմոնյանի բացման խոսքով, եւ Արձանագրությունների ընթերցմաբմ: Ապա ելույթով հանդես եկան «Արաքս» շաբաթաթերթի խմբագիր Մովսես Քեշիշյանը, ԻԱՄՄ-ի խոսնակ Արմավիր Մարգարյանը, «Ալիք» օրաթերթի խմբագիր Դերենիկ Մելիքյանը, «Լույս» ամսագրից դոկտ. Ռուբեն Սարդարյանը, Իրանի Իսլամական խորհրդարանում Թեհրանի եւ հյուսիսային իրանահայության նախկին պատգամավոր ճրտ. Վարդան Վարդանյանը, Հայ ճարտարագետների եւ ճարտարապետների միության նախագահ Աբրահամ Այվազյանը եւ Թեմական խորհրդի ներկայացուցիչ դոկտ. Հրաչ Խաչատրյանը: Ընդմիջումից հետո, մտքերի փոխանակման ժամանակ, բանախոսներից բացի իրենց կարծիքները հայտնեցին նաեւ Ատրպատականի ՀԹ Պատգամավորական ժողովի ատենապետ դոկտ. պրոֆ. Մկրտիչ Թումանյանը, ԹՀԹ ՊԺ Մաջիդիե քաղաքամասի պատգամավորներ Աշոտ Սինանին եւ Ալբերտ Քոչարյանը, Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության փոխնախագահ տիկին Աստղիկ Բաբայանը եւ ուրիշներ.

Տեսահոլովակներ

Նախագահ Սարգսյանը Փարիզում

Վարդան Օսկանյան

Արմեն Այվազյան

Ազգային ժողով

ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍՅԱՆԸ ՀՐԱՎԻՐԵՑ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԻՍՏ

Ըստ նրա՝ գլխացավի դեմ լավագույն միջոցը գլխատումը չէ

Երեկ առավոտյան Հայաստանի նախագահ եւ Ազգային անվտանգության խորհրդի նախագահ **Սերժ Սարգսյանը** հրավիրել է ԱԱԽ ընդլայնված նիստ, որին խորհրդի անդամներից զատ մասնակցել են Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Երկրորդը, ՀՀԿ նախագահ Գագիկ Ծառուկյանը, Հանրային խորհրդի նախագահ Վազգեն Մանուկյանը, ՍՓյուռքի նախարար Հրանուշ Հակոբյանը: Նիստում, ինչպես եւ սպասվում էր, քննարկվել է Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների կարգավորման գործընթացը եւ դրանց առիթով ընթացած հանրային քննարկումները, ներառյալ՝ Հայաստանի նախագահի համահայկական ուղեւորությունը: ԱմՓոփելով 6-շաբաթյա հանրային քննարկումները եւ իր ուղեւորությունից ստացած տպավորությունը՝ նախագահն ասել է. §Ի սկզբանե մենք գիտակցում էինք, որ անհնար կլինի ապահովել ներկայացվածության այնպիսի մակարդակ, որը կբավարարեր բոլորին: Թայց եւ այնպես, կարծում եմ, մեզ հաջողվեց ապահովել հրավիրյալների այնպիսի շրջանակ, որը թույլ տվեց ապահովել կարծիքների եւ մոտեցումների լայն սպեկտր: Քանի որ այցիս նպատակը բնավ ՍՓյուռքի հավաքական կարծիքին թվային վերլուծական տեսք տալը չէր, չենք կարեւորել դահլի×ի ներսում յուրաքանչյուր մոտեցման կողմնակիցների համաչաՓ ներկայացվածության ապահովումը: Մեզ համար շատ ավելի կարեւոր էր լսել բոլոր հնարավոր մոտեցումները եւ ստանալ ողջ հնարավոր խորհրդատվությունն այս հարցում: Կարծում եմ՝ դա մեզ հաջողվեց», ասաց նախագահը:

Այնուհետեւ Ազգային անվտանգության խորհուրդը քննարկեց հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորման գործընթացի ներկա Փուլը: Ազգային անվտանգության խորհրդի ընդլայնված նիստի բոլոր մասնակիցներն իրենց աջակցությունը հայտնեցին նախաստորագրված Փաստաթղթերին:

4 - Հարցեր, առաջադրանքներ